

Pre motiváciu pre pedagógov (najmä I. stupňa) a vychovávateľov

Filozofická fakulta UK
Katedra knižničnej a informačnej vedy

**Scenáre vyučovacích hodín s integráciou
Informačnej výchovy v 1. – 4. ročníku ZŠ**

(Projekt z predmetu Informačná výchova)
PhDr. Elena Sakálová, CSc.

1 Scenáre vyučovacích hodín s integráciou IV v 1. ročníku ZŠ

1.1 Moja obľúbená kniha

(Scenár vyučovacej hodiny Čítania s realizáciou IV v 1. ročníku ZŠ)

Počet detí: 20

Časové vymedzenie: 45 min.

Cieľ:

1. Pochopiť a osvojiť si základné pojmy: *názov, autor, ilustrátor, spisovateľ, knižnica*.
2. Osvojiť si pojmy z oblasti základných žánrov umeleckej literatúry pre deti (*rozprávka, báseň, pieseň*).
3. Oboznámiť sa s hygienou starostlivosti o knihy.

Metódy: metóda výkladu, predčítanie, rozhovor o obľúbených knihách.

Prostriedky: knižné tituly podľa vlastného výberu žiakov

Odporúčaná literatúra: Ďuríčková, M.: *Zlatá brána*. 1989.

Úvod. Oboznamovanie sa s pojmami autor, ilustrátor, básnik... (15 min.)

Učiteľ: Žiaci, na dnešnú hodinu ste si mali priniesť svoju obľúbenú knihu. Vidím, že niektorí ju už majú položenú na laviciach a tí, ktorí ju ešte majú v školských taškách, si ju vyberú. Žiaci, teraz každý po jednom predstaví svoju obľúbenú knihu mne a ostatným. Začneme od prvej lavice. Paľko, poď pred tabuľu a ukáž nám knihu, ktorú si priniesol.

Žiak rozpráva o knihe. Prvého žiaka učiteľ usmerňuje. Žiaci sa budú pri predstavovaní kníh pravdepodobne vyjadrovať jednoducho, napr. *Moja obľúbená kniha sa volá..., Napísal ju.....* Učiteľ sa už pri prvom žiakovi snaží o to, aby používal pojmy ako *autor, ilustrátor, názov knihy, básnik...*

Učiteľ môže postupovať nasledovne: Žiaci, to ako sa kniha volá, to je *názov* knihy. Názov Paľkovej obľúbenej knihy je teda *Moja prvá kniha o počítačoch*.

Žiaci, ako sa volá ujo (alebo teta), ktorý knihu napísal? (*autor*)

Žiaci, Paľko povedal, že sa mu kniha páči nielen kvôli zaujímavým príbehom o počítačoch, v ktorých sa v knihe píše, ale aj kvôli obrázkom. Deti, viete, ako sa volá človek, ktorý tieto obrázky namaloval? (*ilustrátor*)

Predstavovanie kníh (15 min.)

Ostatní žiaci majú postupovať pri predstavovaní svojich obľúbených kníh podľa prvého žiaka, ak na niečo zabudnú, učiteľ sa ich na to spýta, prípadne ich opravuje pri vyjadrovaní sa.

Aký je *názov* tvojej knihy? namiesto: Ako sa volá tvoja obľúbená kniha?

Kto je autorom tvojej knihy? namiesto: Kto napísal tvoju obľúbenú knihu?

O čom sa v knihe píše?

Je to *rozprávková* kniha? Alebo sú v nej pekné *básničky*? Alebo oboje? Mohli by sme si v nej trochu zalistovať? Aha, v tejto knihe sú aj *hádanky (rýmovacky, porekadlá, piesne)*, prečítaj nám nejakú! Poznáte ju?

Čítanie z knihy Zlatá Brána (5 min.)

Ak by žiaci mali pripravené len rozprávkové knihy alebo dobrodružné knihy, príp. príbehy, učiteľ má prichystanú publikáciu *Zlatá brána*.

Učiteľ: Žiaci, aj ja vám predstavím jednu krásnu knihu. Možno ju niektorí poznáte. Jej *názov* je *Zlatá Brána*. Jej *autorkou* je Mária Ďuričková. Táto kniha je veľmi krásna a zábavná, lebo sú v nej nielen rozprávky, ale aj hádanky, rýmovačky, pesničky. Čo poviete, niečo si z nej prečítame, čítať bude.... (Ak sa hodina realizuje ku koncu šk. roka, krátke literárne útvary z knihy predčítavajú žiaci), ak sa hodina realizuje v prvý šk. polrok, predčítava žiakom učiteľ. Najlepšie jednu hádanku, rýmovačku, ktorá je zábavná.

Hygiena starostlivosti o knihy (10 min.)

Učiteľ: Žiaci a ako sa staráte o svoje obľúbené knihy? Viete mi povedať, čo by ste s knihami nikdy nerobili?

Žiaci menujú návrhy, ak na niečo zabudli, učiteľ ich doplní.

1. Keď si čítame z knižky, ruky máme vždy čisté!
2. Stránky kníh obraciame pozorne a nezahýbame rožky!
3. Z knižky nevytrhávame strany, nevystrihujeme z nich obrázky a nekreslíme do nich!
4. Knižku čítame pozorne a zamýšľame sa nad tým, čo sa v knižke píše!

Učiteľ: Výborne, vidím, že máte svoje knihy naozaj veľmi radi. Žiaci, keď sme sa už rozprávali o tom, že knihy musia byť na čistom mieste, kde máte uložené tieto vaše obľúbené knižky? Kde ešte môžu byť uložené knihy?(Deti menujú miesta, iste niekto spomenie aj knižnicu). Áno, aj v knižnici. Knižnica je dôležité miesto, kde sa nachádzajú knihy. Ale aby ste si vedeli knižnicu lepšie predstaviť, ja vás teda pozývam zajtra na návštevu do knižnice.

Ďalšia vyučovacia hodina Slovenského jazyka a literatúry je venovaná exkurzie do knižnice (Šudíková, M.: Scenár IV pre materské školy a 1. ročník ZŠ. 2003 . <http://www.sppgk.sk/kniznice/namety.html>)

1.2 Bratislava (Scenár vyučovacej hodiny Čítania s realizáciou IV v 1. ročníku ZŠ)

Počet detí: 20

Časové vymedzenie: 45 min.

Miesto realizácie: trieda

Cieľ:

1. Získať poznatky o hlavnom meste SR.
2. Zopakovať si pojmy *autor, názov, ilustrácia, báseň*.
3. Trénovať čítanie/predčítanie.

Metódy: hlasné čítanie/ predčítanie, súťaženie

Prostriedky: pero, papier

Odporúčaná literatúra: Nemčíková, M.: *Šlabikár pre 1. ročník ZŠ*. 1994. ; Navrátil, J. : *Pramienok*. 1989.

Úvod (15.min.)

Učiteľ: Žiaci, minulú vyučovaciu hodinu sme si čítali pekné básničky o našej domovine – o Slovensku. Viete ako sa volá hlavné mesto Slovenskej republiky?

Výborne, Bratislava. Boli ste už všetci v Bratislave? Čo ste tam videli?

Žiaci menujú, čo všetko navštívili a videli v Bratislave.

Učiteľ: Výborne, počujem, že mnohí z vás už boli v Bratislave. Teraz si prečítame krátky text o Bratislave v Šlabikári. Možno sa dozvieme, čo sa ešte nachádza v Bratislave, okrem toho, čo ste vymenovali. Otvorte si Šlabikáre na strane 123. Čítať bude

Čítanie krátkeho textu o Bratislave. (Číta jeden žiak, prípadne ho po pár vetách vymení iný).

Súťaž (15. min)

Učiteľ: Žiaci, nám prečítal článok o Bratislave. Čo poviete, keby sme si zasúťažili? Utvorte prosím štyri skupiny po piatich členoch! Zvoľte si kapitána, ktorý bude za skupinu písať na papier odpovede na otázky, ktoré sa vás budem pýtať a ktorý ich potom aj prečíta. Ak už máte vybraného kapitána skupiny, ja vám teraz rozdám papiere, na ktoré budete zapisovať odpovede na otázky. Radte sa v tichosti, aby vás nepočuli ostatné skupiny!

Pozor, začíname!

Prvá otázka: Aké vzácne pamiatky sa nachádzajú v Bratislave? (Žiaci sa počas dvoch minút radia a zapisujú odpovede na otázku. Ide najmä o to, čo si zapamätali z textu a rozprávania svojich spolužiakov.)

Druhá otázka: Aké ďalšie slovenské mestá poznáte? (4. min.)

Tretia otázka: Aké slovenské hrady poznáte? (4. min)

Učiteľ: Teraz si vyhodnotíme našu súťaž. Kapitáni budú čítať odpovede na otázky, ktoré ste napísali na papier. 1 slovo = 1 bod.

Kapitáni prídu s papiermi pred tabuľu a čítajú pred tabuľou.

Na tabuľu učiteľ zapisuje výsledky.

Čítanie z knihy *Pramienok* + pokračovanie v súťaži (15. min)

Učiteľ: Výborne žiaci, vidím, že naozaj poznáte našu krásnu domovinu. Niektorí poznáte veľa slovenských miest, iní zasa slovenské hrady. Ale nebojte sa, naša súťaž ešte nekončí.

Ešte nepoznáme víťaznú skupinu. V súťažení budeme pokračovať ďalej, avšak ešte predtým, ako budeme pokračovať, si prečítame báseň o Bratislave z tejto krásnej knihy (Učiteľ drží v ruke knihu *Pramienok* od Jozefa Pavloviča). Zuzka, prečítaj nám *názov* tejto knihy a kto je jej *autorom*!

Otvorte si knihu na str.57!(Jeden člen z každej skupiny bude čítať jednu veršovačku , sú tam presne štyri veršovačky). Deti, všímajte si aj *ilustrácie*!

Najlepšie by bolo, keby bolo v triede viac knížiek *Pramienok* (zo šk. knižnice), aspoň jedna do jednej skupiny. Aby mohli žiaci sledovať text aj ilustrácie.

Učiteľ: A teraz budeme, milí žiaci, pokračovať v súťaži. Ďalšia otázka znie: Čo všetko môžeme robiť v Bratislave? (Žiaci píšú príklady, čo si zapamätali z textu a ilustrácií.)

A posledná otázka: Odkiaľ prichádzajú knížky? (Píše sa o tom v poslednom verši v knihe *Pramienok*, str. 57)

Vyhodnotenie súťaže.

Záver vyučovacej hodiny.

2 Scenáre vyučovacích hodín s integráciou IV v 2. ročníku ZŠ

2.1 Ezopove bájky

(Scenár vyučovacej hodiny Čítania s realizáciou IV v 2. ročníku ZŠ)

Počet detí: 20 - 30

Časové vymedzenie: 45 min.

Miesto realizácie: trieda

Cieľ:

1. Oboznámiť sa s bájkou – žánrom umeleckého textu. Pochopiť morálnu podstatu bájok. Oboznámiť sa s históriou bájok.
2. Zopakovať si pojmy *autor, ilustrácia, ilustrátor*.
3. Oboznámiť sa s pojmom *obsah*.

Metódy: hlasné čítanie/ predčítanie, rozhovor o prečítanom, vysvetľovanie

Odporúčaná literatúra: Benková, S. a kol.: *Čítanka pre 2. roč. ZŠ*. 1996. Kentová, G. : *Ezopove bájky*. 1993.

Oboznamovanie sa s bájkou (30. min)

Učiteľ: Žiaci, otvorte si čítanky na strane 70! Príbeh, ktorý si dnes prečítame má názov *Lampáš a hviezdy*. Čítať bude

Čítanie textu.

Učiteľ: Prečítali sme si príbeh o tom, ako si lampáš nahováral, že žiadna hviezda nesvieti tak silno ako on.... až pokým nezafúkal vietor. Aké ponaučenie si berieme z tohto príbehu?

Žiaci, takéto príbehy, v ktorom vystupujú zvieratá alebo veci (napr. okno, mesiac, lampáš) a správajú sa ako ľudia, sa nazývajú *bájk*.

Všimli ste si, kto je autorom tejto bájky?

Žiaci, ja vám prečítam inú bájku od Ezopa. Tentokrát tam budú vystupovať zvieratá, lebo hlavne oni vystupujú v bájkach.

Učiteľ predčítava z knihy Ezopove bájky, napr. bájku *Líška a Havran*.

Učiteľ: V bájke *Líška a havran* sa líška správala, ako prefíkaní ľudia, ktorí, keď niečo od niekoho chcú, používajú lichotivé slová. Havran sa zase správval ako naivní ľudia, ktorí sa nechajú ľahko oklamať.

Čo si myslíte, ako by sa v bájke správval lev, myš, opica..?

Deti vymýšľajú odpovede (*Lev ako silní ľudia; ako ľudia, ktorí chcú vládnuť,.... . Myš ako rýchly ľudia, ako ľudia, ktorí sa snažia niečo získať a ujsť s tým preč, aby im to nik nezobral..... . Opica by robila všelijaké smiešne veci, ako srandovní ľudia.... .*)Ide o to, aby deti pochopili podstatu literárneho žánru bájka.

Učiteľ (vysvetľuje): Žiaci, teraz vám porozprávam niečo o pánovi Ezopovi, autorovi týchto krásnych bájok, ktoré sme si prečítali. Viete, on vlastne nie je takým autorom ako napr. Mária Ďuríčková, ktorá napísala príbeh o *Gul'kovi Bombul'kovi*. A viete prečo? Pretože Mária Ďuríčková si príbeh o *Gul'kovi Bombul'kovi* najskôr vymyslela a potom ho napísala. Ale Ezop si svoje bájky nevymyslel.

Ja vám ten príbeh radšej porozprávam pekne od začiatku.

Ezop žil už dávno a celý život zbieral bajky. Chodil po svete a počúval ľudí, aké bajky rozprávajú svojim detičkám, alebo aké bajky rozprávajú deti svojim kamarátom a všetko si to zapisoval. Za celý život nazbieral veľmi veľa bajok. Ľudia o Ezopovi vedeli, že si bajky zapisuje a aj keď zomrel, jeho príbuzní sa starali o to, aby sa bajky nestratili a aby ich poznali aj deti, ktoré sa ešte len narodila. A vidíte deti, Ezopove bajky sa zachovali až do dnes a aj vy si ich môžete prečítať. Keďže sú také pekné a zábavné, ale hlavne poučné, navrhujem, aby sme si prečítali ešte jednu Ezopovu bajku a porozprávali sa o nej.

Čítanie + rozhovor o bajke (15. min)

Žiaci si bajku vyberú podľa *obsahu*. Ak je iba jedna kniha, jeden žiak predčítava obsah. Bajku predčítava žiak/žiačka.

Rozhovor o bajkách a ilustráciách. Aké ponaučenie si berieme z bajok?

Na Výtvarnej výchove môžu nakresliť scénu z bajky, ktorá sa im páčila.

2.2 Materinská reč

(Scenár vyučovacej hodiny Slovenského jazyka s realizáciou IV v 2. ročníku ZŠ)

Počet detí: 20 - 30

Časové vymedzenie: 45 min.

Ciel':

1. Pestovať úctu a lásku k materinskej reči.
2. Rozvíjať kreativitu detí.
3. Oboznámiť sa so vznikom knihy.
4. Oboznámiť sa s pojмами *encyklopédia, príp. atlas, rozhlas....* (závisí to od nápadov detí).

Metódy: metóda výkladu, brainstorming (okamžité podávanie nápadov bez väčšieho zamyslenia sa nad ich zmyslom), rozprávanie

Prostriedky: pero, zošit, tabuľa, krieda, učebnica SJ

Odporúčaná literatúra: Bakalová, V.: *Slovenský jazyk pre 2. ročník ZŠ*. 1997.

Učiteľ: Žiaci, otvorte si učebnice na str. 6!

Ako sa nazýva naša materinská reč?

Prezrite si obrázok v učebnici. Ďatelinkový štvorlístok vám prezradí, čo sa budeme učiť v materinskom jazyku.

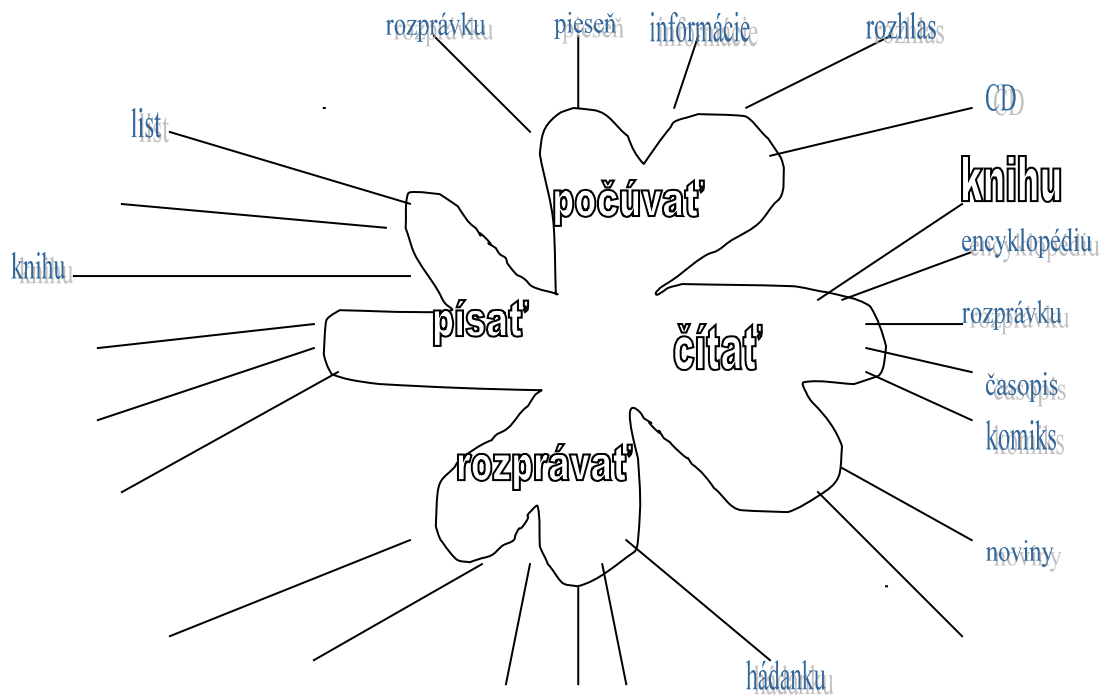
Teraz si otvorte zošity a ceruzkou si obkreslite obrázok z knihy. Ak už budete hotový, budeme ku každému lupienku ďatelinky hovoriť príklady.

Deti hovoria nápady a zapisujú do zošitov.

Po jednom chodia k tabuli a zapisujú, ostatní zapisujú do zošitov.

Niektoré z detí sa možno po prvý krát stretávajú s pojmom encyklopédia, alebo inými pojмами (záleží podľa toho, čo deti napadne). Ak deti nejakému pojmu nerozumejú, učiteľ im ho vysvetlí.

Ukážka d'atelinky:

Učiteľ: Deti, napísali sme si, že čítať môžeme napr. noviny, časopis a knihu. Deti, knihy sú pre ľudí veľmi dôležité a ľudia ich majú radi. Viete mi povedať prečo?

Deti, v kníhkupectve síce predávajú veľmi veľa kníh, ale zrodenie takej knihy vôbec nie je jednoduché. Kto si myslí opak, veľmi sa mýli.

Predstavte si, že na vzniku jednej knižky sa podieľajú aj drevorubači, ktorí v lesoch rúbu stromy. Tie stromy potom na nákladných autách odvezú do továrne, kde z nich uvidia a tety, pracujúci v továrni, vyrobia papier, ktorý potom uvidia šoféri odvezú do tlačiarne. V tlačiarňi uvidia a tety, ktorí tam pracujú vytlačia pomocou strojov na papier písmená. Keď je kniha vytlačená, odvezú ju do kníhkupectva, kde si ju môžete kúpiť.

Deti, v mojom príbehu som však na niečo, vlastne na *niekoho* veľmi dôležitého zabudla. Viete na koho? Presne tak, na spisovateľa (spisovateľku). Ten je na vzniku knihy najdôležitejší. Spisovateľ je ako otec knihy, pretože ju celú vymyslí, zrodí ju.

Ale deti, určite viete, že napísanie takej knihy vôbec nie je jednoduchá vec. V pekných knihách sa píše o pekných príbehoch, rozprávkach, niekedy aj o strašidelných príbehoch. V knihách sa nepíše len tak hocičo. A preto musí spisovateľ najskôr dostať dobrý nápad. Potom tento nápad zaznamená na papier. Kedysi dávno si zapisovali spisovatelia všetky svoje nápady perom na papier. Neskôr to už mali ľahšie. Jeden múdry ujo vynášiel písací stroj a uľahčil spisovateľom robotu. No a dnes už majú všetci spisovatelia počítač a všetky svoje super nápady si zapisujú do počítača. Ak už majú napísaný celú knihu v počítači, vytlačia ju a pošlú ju do vydavateľstva. Tam si ju redaktori prečítajú a rozhodnú sa, že ju vydajú, aby z nej malo radosť veľa detí. Knihu však ešte pošlú aj ilustrátorovi, aby si ju prečítal a nakreslil k nej pekné obrázky. Až po tomto môže ísť kniha do tlačiarne.

No a pravdaže, tie najkrajšie knižky pre slovenské deti sú napísané v našej materinskej reči – v slovenčine.

Žiaci si ešte prečítajú v učebnici báseň o materinskej reči a odpovedajú na otázky k básni.

3 Scenáre vyučovacích hodín s integráciou IV v 3. ročníku ZŠ

3.1 Živočíchy

(Scenár vyučovacej hodiny Prírodovedy s realizáciou IV v 3. ročníku ZŠ)

Počet detí: 20

Časové vymedzenie: 45 min.

Miesto realizácie: trieda

Cieľ:

1. Zopakovať si tematický celok *Živočíchy* a doplniť si o nich poznatky tvorivou metódou.
2. Naučiť sa pracovať s náučnou literatúrou.
3. Naučiť sa referovať o prečítanom.
4. Zopakovať si pojmy *obsah, slovník*.
5. Oboznámiť sa s pojmom *heslo*.

Metódy: interakcia žiakov s informačnými zdrojmi, skupinová práca žiakov pri práci s textom, doplňujúce informačné správy žiakov, referovanie o prečítanom, precvičovanie zápisu o prečítanom

Prostriedky: pero, papier, ukážky náučnej literatúry pre deti vo veku 9 -10 rokov

Odporúčaná literatúra: Disney, W.: *Príručka mladých svišťov*. 1993. , Lacika, J.: *Moja prvá encyklopédia*. 2000. , Prociková, A: *Školský lexikon*, 1992.

Učiteľ môže spolu s knihovníkom vybrať ďalšie slovníky a encyklopédie.

Deti dostanú úlohu po dvoch: Majú na základe preštudovania informačných zdrojov informovať svojich spolužiakov o zvierati, ktoré im zadal učiteľ. Ak sa hodina realizuje v triede, učiteľ prinesie na hodinu pomôcky (rôzne typy informačných zdrojov). Ak sa hodina realizuje v knižnici, deti si samé vyhľadávajú informačné zdroje. Pracuje sa so slovníkmi a encyklopédiami, ktoré sú primerané veku 9 – 10 rokov.

Ešte predtým, ako deti začnú pracovať, učiteľ alebo knihovník im vysvetľuje, ako majú postupovať pri vyhľadávaní informácií v náučnej literatúre. Pojmy *obsah* a *slovník* by už tretiaci mali poznať. Ešte si ich však zopakujú, pojem *heslo* učiteľ (knihovník) vysvetlí.

Deti pracujú s informačnými zdrojmi 15. min.

30 minút v krátkosti oboznamujú dvojice o zadanom zvierati. Rozprávajú, ako postupovali pri vyhľadávaní informácií.

4 Scenáre vyučovacích hodín s integráciou IV v 4. ročníku ZŠ

4.1 Chránime svoje životné prostredie

(Scenár vyučovacej hodiny Prírodovedy s realizáciou IV v 4.ročníku ZŠ)

Počet detí: 20 - 30

Časové vymedzenie: 45 min.

Miesto realizácie: knižnica

Cieľ:

1. Oboznámiť sa so spôsobmi ochraňovania životného prostredia. Získať vedomosti o chránených územiach a národných parkoch v SR. Vysvetliť si pojem *recyklovanie odpadu*.
2. Pracovať s náučnou literatúrou (používať obsah, slovník, register – vysvetliť jeho význam).
3. Referovať o prečítanom. Naučiť sa podávať zistené fakty.

Metódy: **metóda** interakcia žiakov s informačnými zdrojmi, skupinová práca žiakov pri práci s textom, doplňujúce informačné správy žiakov, referovanie o prečítanom, precvičovanie zápisu o prečítanom, dialogizácia o nových faktoch

Prostriedky: informačné zdroje z knižnice (predovšetkým referenčné informačné zdroje ako encyklopédie, slovníky), mapa Slovenskej republiky, zápisníky, perá, meotar

Odporúčaná literatúra: Disney, W.: *Príručka mladých svišťov*. 1993. , Lacika, J.: *Moja prvá encyklopédia*. 2000. , Prociková, A: *Školský lexikon*, 1992.

Učiteľ môže spolu s knihovníkom vybrať ďalšie slovníky a encyklopédie.

Úvod do vyučovacej hodiny(5 min.)

Učiteľ zadá žiakom úlohy.

Deti vytvoria tri skupiny, najlepšie tak, že sa dajú dokopy deti z troch radov. Každá skupina dostane zadanie témy, s ktorou budú oboznamovať zvyšok spolužiakov:

1.téma: Chránené územia (vysvetlite pojem chránené územie, uveďte aké rastliny, huby a živočíchy sa nachádzajú v chránených územiach, vymenujte, ktoré územia na Slovensku sú chránené)

2. téma: Národné parky v SR (názvy, živočíchy, rastliny)

3. téma: Recyklovanie odpadu

Príprava na prezentáciu (15 min.)

Ak by žiaci nevedeli, ako majú postupovať, učiteľ ich metodicky usmerňuje. Dôležité je, aby žiaci začali pracovať sami (kreativita, vedomosti) , učiteľ resp. knihovník im pomáha a usmerňuje ich až vtedy, ak žiaci naozaj nevedia ako majú postupovať. Žiaci by mali pracovať s viacerými informačnými zdrojmi, nielen s jednou encyklopédiou alebo slovníkom.

Navrhovala by som aj prácu s internetom, hoci podľa navrhovaných slovenských štandardov informačnej gramotnosti, v informačnej kompetencii dieťaťa ešte nie je zaradené zvládnutie práce s počítačom. V tomto prípade by sa hodina musela realizovať v miestnosti s počítačmi (učebňa, knižnica).

Prezentácia detí (25 min.)

Žiaci využívajú všetky pomôcky, ktoré potrebujú k prezentácií.

4.2 Záverečný test o Slovensku

(Scenár záverečnej vyučovacej hodiny Vlastivedy s realizáciou IV v 4.ročníku ZŠ)

Počet detí: 20

Časové vymedzenie: 45 min.

Miesto realizácie: knižnica

Cieľ:

1. Upevniť si poznatky o Slovensku, ktoré žiaci nadobudli na hodinách Vlastivedy vo 4. ročníku.
2. Práca s náučnou literatúrou. Orientácia v náučnej literatúre. Vyhľadávanie faktov.
3. Práca s internetom (môj návrh, štandardy ešte nestanovujú kompetenciu práce s internetom, s vyhľadávaním faktov na internete).

Metódy: metóda interakcia žiakov s informačnými zdrojmi, skupinová práca žiakov pri práci s náučnou literatúrou)

Prostriedky: informačné zdroje z knižnice (predovšetkým referenčné informačné zdroje ako encyklopédie, slovníky), mapa Slovenskej republiky, internet, pero, testy

Odporúčaná literatúra: Benža, M. : *Naša vlasť*: Detská ilustrovaná encyklopédia. 2000., adresa na webe (informácie o Slovensku, zostavené pre štvrtákov):
<http://www.infovek.sk/predmety/geografia/Vlastiveda/index/htm>.

Učiteľ oboznámi žiakov na konkrétnej hodine, že budú písať test. Nejde o to, aby sa žiaci dopredu na test pripravovali, aby memorovali množstvo poznatkov z učebnice. Ide o to, aby si žiaci vedeli nájsť odpovede na otázky v informačných zdrojoch.

Predpokladá sa, že deti už budú na niektoré otázky vedieť odpovedať okamžite, na základe prebratého učiva na hodinách vlastivedy. Na otázky, ku ktorým nevedia odpovedať, uvedené informačné zdroje používajú na vyhľadanie faktov, ktoré si nezapamätali.

Deti píšu test v piatich skupinách po štyroch členoch celých 60 min.

Ak sa pracuje aj s počítačom, striedajú sa pri počítačoch.

Vzor testu (v zátvorke by mohli byť uvedené informačné zdroje, ktoré môžu žiaci pri hľadaní správnej odpovede použiť, uvádzam ich k dvom vzorovým otázkam):

1. Napiš názov a dĺžku najvyššieho vrchu na Slovensku! (mapa SR)
2. Kto a kedy uzákonil spisovnú slovenčinu? (Naša vlasť, uvedená adresa o Slovensku ne webe)
3. Kto a kedy priniesol písmo na naše územie?
4. Uveďte aspoň tri kúpeľné mestá na Slovensku!
5. Čo znamenajú skratky TANAP a NAPANT?
6. Napíšte mená troch slovenských vynálezcov a napíš, čo vynášli!
7. Napíšte meno a priezvisko prvého slovenského kozmonauta!
8. Napíšte, aké národnosti žijú v SR!
9. Napíšte mená najznámejších uhorských panovníkov!
10. Kedy prišli Slovania na naše územie?
11. Kedy bojovali Turci na našom území?

12. Napíš mená dvoch najvýznamnejších predstaviteľov Slovenského národnobuditeľského hnutia v 18. a 19. storočí!
13. Kedy sa rozpadla ČSFR a vznikli dve samostatné republiky?
14. Koľko obyvateľov má SR?
15. Opíšte slovenské zvyky a obyčaje počas týchto sviatočných dní: Fašiangy, Traja králi.
16. Napíšte aspoň tri slovenské pamiatky, ktoré sú pod záštitou UNESCO!

Zozbieranie testov, záver hodiny.